

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij varkens in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de varkens.

Nr.008

TWEEDE SEMESTER 2021

DGZ heeft oog voor varkens

Wat zijn de actualiteiten voor varkens in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren varkensziekten?

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2021.

IN HET KORT

AVP (Afrikaanse Varkenspest): De situatie van AVP in Europa blijft zorgwekkend. Recent werd er ook in Italië AVP vastgesteld bij wilde zwijnen. Waakzaamheid voor een nieuwe introductie in België blijft dus geboden. Vooral eer een behandeling mag ingezet worden bij varkens, moet de dierenarts nog steeds een autopsie laten uitvoeren of serummonsters laten onderzoeken.

Aujeszky: Ook de ziekte van Aujeszky werd de afgelopen periode een aantal keer gedetecteerd in Europa, onder andere in Finland en Frankrijk.

Bioveiligheidsaudit: Sinds de start in juni 2021 werden er in Vlaanderen bijna 4400 bioveiligheidsaudits uitgevoerd met de FarmFit app.

Autopsie: In 2021 werden er bij DGZ een recordaantal autopsies op varkens uitgevoerd. Zoals steeds worden er in de winterperiode veel ademhalingsproblematieken waargenomen, zoals influenza en APP. Maar ook streptokokken bij jonge dieren en liggingsveranderingen bij fokdieren blijven nog steeds een belangrijke vaststelling op autopsie.

IN DE KIJKER

Welke types influenza circuleren er bij Vlaamse varkens?

In de winterperiode zien we in de DGZ-autopsiezaal vaak varkens die gestorven zijn aan influenza of griep. In de stal kan griep typische ademhalings symptomen bij varkens veroorzaken, maar het influenzavirus kan ook circuleren zonder klinische verschijnselen bij de dieren. Daarnaast zien we dat het virus soms wat chronisch aanwezig blijft in de stal, met niet-specifieke klachten tot gevolg.

Het grootste gevaar van het griepvirus bij varkens stelt zich bij acute uitbraken. Dieren hebben dan hoge koorts, eten en drinken nauwelijks nog en vertonen typische ademhalingsklachten (pompemde ademhaling en hoesten).

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

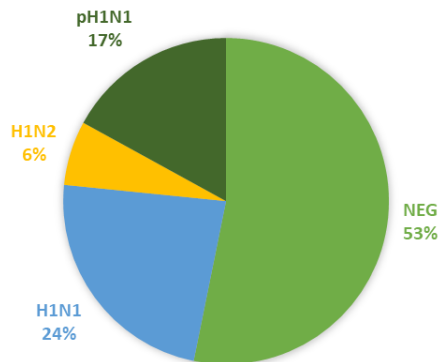
<< VERVOLG IN DE KIJKER

Bij zeugen is er ook een groot risico op vruchtbaarheidsproblematiek. Door de hoge koorts kunnen zeugen verwerpen, hebben ze meer risico op vroeggeboorte en/of een hoger percentage doodgeboren en niet-levensvatbare biggen.

In 2021 werden er bij DGZ 461 PCR-analyses uitgevoerd op zoek naar het influenzavirus. Ongeveer 20% van de analyses waren positief of twijfelachtig. Als het resultaat van de PCR-test op longweefsel positief is, stuurt DGZ altijd een stukje long naar het labo virologie van de Faculteit Diergeneeskunde van UGent om precies na te gaan welk type van griep er aanwezig is bij het varken. Dit gebeurt aan de hand van een virusisolatie. Om deze test correct te kunnen uitvoeren moet het influenzavirus nog 'leven' in de long, wat zeker niet altijd het geval is. Als het virus al afgestorven is, zal de virusisolatie jammer genoeg niet lukken en een negatief resultaat genereren.

Van de 47 monsters die DGZ in 2021 naar het labo virologie verzond, werd er in iets meer dan de helft geen influenzavirus meer geïsoleerd. Bij een kwart van de monsters vonden we de "gewone" H1N1-variant terug, in 6% de H1N2-variant en bij 17% konden we de pandemische vorm van H1N1 terugvinden (meer uitleg hieronder bij de verschillende griep types).

Dit verder onderzoek naar welk type er precies aanwezig is, is erg zinvol om bijvoorbeeld het juiste vaccin te kiezen voor jouw bedrijf.

Overzicht van het percentage monsters per griep type.

Wat zijn de verschillende griep types?

De benaming van de verschillende griep types hangt samen met de eiwitmantel van het virus. Op deze mantel staan er eiwitstructuren, meer bepaald hemagglutinine (H)-eiwitten en neuraminidase (N)-eiwitten. Deze eiwitten verschillen tussen de diverse virusvarianten en zo krijgen de varianten hun benaming. Bij varkens komen traditioneel de volgende types voor: H1N1, H1N2 en H2N3.

In 2009 ontstond er door een herschikking van genetisch materiaal binnen de influenzastammen een nieuwe variant van het H1N1-type, die zich al snel over de hele wereld verspreidde (= pandemisch), zowel bij mensen als bij varkens. Dit virus kennen we als de 'varkensgriep' of ook de 'Mexicaanse griep', alhoewel het meer waarschijnlijk is dat de variant in Canada ontstond. Naast varkensgenen, heeft deze stam ook genen van watervogels en mensen. Deze stam noemen we de "pH1N1". Hierbij staat de p voor pandemisch. Ondertussen ontstond er nog een andere variant van het H1N2-type, die ook wereldwijd verspreid is en dus pH1N2 wordt genoemd.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2021 (jan-jun)	2021 (jul-dec)	Trend
PRRS-Monitor biggen	uitgevoerde monitors	147	115	↓
	% bedrijven PRRSV negatieve biggen	17,4%	29,6%	↑
Afrikaanse varkenspest	aantal onderzochte bedrijven*	2.440	2.348	-
Autopsie	aantal varkens	2.142	1.859	↑ **

- : Situatie stabiel

* : Onderzocht in het kader van verhoogde waakzaamheid.

** : Sterke stijging over het hele jaar 2021 in vergelijking met voorgaande jaren

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 24/01/2022

“WETEN WELK GRIEPTYPE ER PRECIES OP JOUW
BEDRIJF HEERST, HELPT JE OM EEN GEPASTE
PREVENTIEVE AANPAK TE BEPALEN.”

